

ikke gaaer frem, men endogsaa tilbage. Den Forbring, som jeg troer, at man kunde opstille, og som Ingen mere end Finantsministeren skulde være Organ for, er den, at vi i Fredstider som disse have den Pligt, ikke alene ikke at gaae tilbage, men ogsaa heri som i alle andre Forhold at gaae fremad.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Seg haaber, at det høie Thing vil finde det naturligt, at jeg udbeder mig Tilladelse til endnu en kort Tid at beskæftige det Opmærksomhed i Anledning af de forskjellige deels Forespørgsler, deels Bemærkninger, der ere gjorte med Hensyn til det Ministerium, der hører under min Resport. Seg skal tillade mig først at omtale det Foredrag, som vi have hørt af det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (H. C. D. Müller). Den ærede Rigsdagsmand begyndte i de Ord, han henvendte til mig, med det Spørgsmaal, hvorledes jeg vilde stille mig, naar der anlagdes høiere Folkefokler i Kjøbstæderne, om jeg da vilde søge at skaffe disse en Understøttelse fra Statens Side. Seg seer ikke, at selv om Bevillingen er givet saaledes, som det her er Tilfældet, der da er det Mindste iveien for, at man, naar der dannes sig høiere Folkefokler i Kjøbstæderne, kan anvende noget af det bevilgede Beløb til disse. Seg skal iøvrigt gjøre opmærksom paa, at man paa Finantsloven under Seminariefondens Udgift vil finde en Post, Nr. 13, som hedder: „Til fortrinlige Seminaristers videre Uddannelse 4,800 Rd.“. Seg skulde tage meget fejl, om ikke disse 4,800 Rd., som nu ere blevne bevilgede gennem en længere Række Aar, fortrinnsvis ere blevne anvendte til at give dygtigere Seminarister en forøget Uddannelse, for at de kunde blive dygtige Lærere omkring i Kjøbstædernes Skoler. Der er jo altsaa derved vist Kjøbstædernes Skolevæsen en Imødekommen, og der skal naturligvis ikke fra min Side indvendes det Mindste imod, at man kommer det hyderligere imøde; det skal være mig særdeles kjær, og jeg skal gjerne være med til ad denne Vet at fremme en gavnlig Udvikling af det. — Det ærede Medlem henlede derhos min Opmærksomhed paa, at man

uden at henvende sig til Repræsentationen derom, uden at give Menighederne Leilighed til at yttre sig, uden at høre Kirken derom, af og til deler Præstefaldene, og saaledes giver Anledning til, at der skeer Forandring i den hele Fordeling af de geistlige Embeder, Noget, som ikke Administrationen alene burde have med at gjøre. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) gjorde derhos igaar opmærksom paa, at en saadan Fordeling havde en vis Betydning ogsaa for Statskassen; thi uagtet Præstepensionerne principalt altd udredes af Kaldene, er der dog altd et lille Beløb, i Almindelighed en 300 Daler — det er dog ikke Tilfældet for alle Uffedigelsers Vedkommende —, men i Almindelighed er det et saadant Beløb, der maa udredes af Finantserne. Seg skal med Hensyn hertil bemærke, at det dog ingenlunde er Tilfældet, at Menigheden ikke høres; thi i den korte Tid i det Mindste, i hvilken jeg har havt den Ære at være Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, har jeg netop seet saadanne Ytringer og Dnsfer, og det indtrængende Dnsfe, komme frem fra Menighederne, fra Beboerne selv i Sognene. Seg skal derhos tillige tillade mig at gjøre opmærksom paa, at ogsaa Kirken faaer Leilighed til at yttre sig, saavel gennem Provsterne som gennem Biskopperne. Desuden maa jeg bede bemærket, at det for Kirkestyrelsen er en meget vanskelig Ting at opgive denne Fremgangsmaade, som jo er meget gammel og har fundet Sted i lang Tid; thi det er jo ikke Noget, som man gjør vilkaarligt efter sin egen Lyst, men man gjør det, hvor f. Ex. Folkemængden er tagen betydelig til, eller hvor maaffee Udstrækningen af Sognene er meget stor, saa at det er vanskeligt, at den fornødne Sjælesorg kan blive besørget, naar der kun er een Præst. Det er under saadanne Omstændigheder, at man tillader sig en Deling af Kaldet, og jeg skulde tage meget i Betænkning, som Situationen for Diebliffet er, at opgive denne Ret for Kirkeadministrationen, da den netop er i selve Kirkens og selve det kirkelige Livs Interesse. — Det ærede Medlem yttrede sig dernæst om Salg af Jord fra Præstegaardene. Her maa jeg nu først bemærke, at den hele Sag vist-